

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 050, in urban 2050
Rekopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejem v list v upravi, naročnina 4 Din, doma in po pošti dostavljen list 5 Din. Celotna naročnina 50 Din, poletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Miklošičev c. 5 (pavl. jon)
Pošt. ček. račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 3030

Odkrita zarota bolg. komunistov

Komunisti pripravljajo državni udar - Velike količine razstreliv zaplenila policija - Komunisti pripravljali splošno revolucijo - Nervoja v Soliji

Sofija, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) Policija je odkrila v železniškem skladišču v Gorah velike količine razstrelivnih snovi, ki so bile namenjene za vsa bolgarska mesta. Ni se še dognalo, od kod izvira ta municija. Skrita je bila v zabojih za milo in je bila tudi kot milo označena. Do sedaj so odkrili 100 kg razstreliva. Policija je zaplenila vse vagone, v katerih je bilo napovedano milo.

V zvezi s tem odkritjem je policija aretirala okrog 100 oseb, ker pada nanje sum, da so pripravljali državni prevrat. Splošno se pa smatra, da je to delo komunistov, ki so nameravali razstreliti vse glavne železniške proge v državi, da bi tako preprečili dohod in premikanje vojaštva in policije, da ne bi moglo preprečiti splošnega izbruha revolucije. V Soliji vlada velika nervoja.

Podrobnih vesti še ni, ker policija energično vodi preiskavo, ne daje pa o njenem poteku nobenih obvestil. Pričakujejo se velika razkritja.

Sofija, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) Na koledvoru v Gornjem Orehovcu so oblasti odkrile velike količine razstreliv, odkoder so morali vlak vrniti v Gabrovo na različna mesta v Bolgarski. Gre skupno za okoli 550 kg nitroceluloze in za 12 kg dinamita, kar je bilo deklarirano kot milo. Policija mrzlično skuša priti izvoru pošiljke na sled. O dosedanjih uspehih pa ne daje nobenih obvestil.

Sofija, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) Na koledvoru v Gornjem Orehovcu so oblasti odkrile velike količine razstreliv, odkoder so morali vlak vrniti v Gabrovo na različna mesta v Bolgarski. Gre skupno za okoli 550 kg nitroceluloze in za 12 kg dinamita, kar je bilo deklarirano kot milo. Policija mrzlično skuša priti izvoru pošiljke na sled. O dosedanjih uspehih pa ne daje nobenih obvestil.

† Milan Pugelj

V nedeljo ob pol treh zjutraj je preminul po težki in dolgi bolezni slovenski pisatelj in dramski režiser Narčanega gledališča Milan Pugelj.

Težak udarec za slovensko književnost pomeni Pugljeva smrt, vsaj je bil Milan Pugelj eden naših najboljših novelistov, čegar dela imajo trajno vrednost. — Njegovi »Mali ljudje«, njegovi »Zakonec« bodo vedno čitane knjige, ker so zajete iz življenja in podane tako, da segajo v srce. Pa tudi s svojimi drugimi številnimi deli si je zaslužil Milan Pugelj častno mesto v slovenski književnosti.

Posebne zasluge pa si je pridobil pokojnik tudi s svojim delom za razvoj slovenske drame. Slovel je kot najboljši slovenski režiser, ki se je docela umislil v delo umetnika in potem njegov umetvor podal na način, ki je res odgovarjal njegovim intencijam. Z vso dušo se je posvečeval njegovim intencijam. V svojem gledališču in v tem je bil tudi eden vzrokov, da je v zadnjem času omejil svoje literarno delo.

Pa tudi sicer je imel Milan Pugelj mnogo zaslug za napredek naše kulture, pa čeprav ni bilo njegovo delo tako znano, kar pač ni bilo v naravi Milana Pugelja, da bi občasno svoje delo na veliki zvon. Skromen in tih je bil vedno Milan Pugelj in človek nad vse lepega značaja. Vsek hip pripravljen pomagati drugim, je zato tem bolj porabljal na težave, ki jih je moral preživljati sam. Bil je človek tako lepih lastnosti, kakor jih je najti le redko in zato bo njegova izguba zadela vse, ki so ga poznali.

Milan Pugelj je bil mož, ki je bil vedno na svojem mestu in vedno vestno izvršil svoje delo.

Vedna slava njegovemu sponoru!

Milan Pugelj je bil rojen dne 3. januarja l. 1883. v Kandiji pri Novem mestu. Obiskoval je gimnazijo v Novem mestu in na Sušaku. Ker mu je umrl oče, si je moral Pugelj že zgodaj sam služiti svoj kruh in zato je moral prenehati s študijem. Postal je novinar ter je bil nekaj časa tudi urednik »Slovenca«. Ze zgodaj pa se je udeleževal tudi kot literat ter zlasti kot novelist. Leta 1910. je postal tajnik Slovenske Matice, ko pa je bila Slovenska Matica razpuščena, je izginil tudi Milan Pugelj svoj kruh. Prevzel je nato uredništvo »Slovanca«, v letu 1918/19 pa je bil sourednik »Ljubljanskega Zvonca«. Nato je postal tajnik Narodnega gledališča v Ljubljani in si zlasti pridobil velikih zaslug kot režiser. Slovel je kot najboljši slovenski režiser in da je danes ljubljanska drama na tej pomembni višini, ni nemala zasluga pokojnega Pugelja.

Nad vse zgodaj se je Milan Pugelj uveljavil tudi v slovenski književnosti. Sv. je prve pesmi in povesti je pričel objavljati l. 1902. v »Dom in Svet« ter bil zvest soodpornik lista celo vrsto let. V »Ljubljanski Zvon« je pričel dopisovati l. 1903. in bil njegov soodpornik vsa leta. Pri »Slovenca« je sodeloval od l. 1906. do 1917. Pisal pa je tudi v druge liste in povsdi z uspehom.

Leta 1911. je izdal Pugelj pod naslovom »Mali ljudje« zbirko novel, ki je vzbudila splošno pozornost in ki ima trajno vrednost. Nato so sledile knjige: »Ura z angelci«, »Brez zarje« (1912), »Min o cilje« (1914), »Zakonec« (1916 in druga izdaja 1924), »Črni panter« in »Naša letca« (1920). Z vsemi temi deli se je Milan Pugelj preslavil kot eden naših najboljših novelistov in si pridobil častno mesto v slovenski književnosti.

Stabilizacija leja

Bukarešt, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) V četrtak se sestane romunska narodna skupščina, da sprejme zakon o posojilu in o stabilizaciji leja. Oba zakona imata biti sprejeta do srede zvečer, nakar bosta zakona v četrtek objavljena v »Uradnem listu«. Romunski poslanik v Parizu Diamandi bo nato končno veljavno lahko podpisal pogodbo o posojilu. Francoska tranža se bo razgrnila v podpis 11. februarja.

Najbolj mrzel dan v letu

Na liški progi promet ustavljen - V Bosni in Dalmaciji silni viharji - Izredno oster mraz v Belgradu - Telefonski promet pretrgan - Več nesreč - V Sarajevu -- 29°

Zagreb, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) Tu je bil danes izredno oster mraz. Ob 9 je kazal toplomer — 19, zjutraj na koledvoru pa — 24.

Na liški progi divjajo silni viharji naprej. Pritisnil je silen mraz. Radi zametov se je moral ustaviti ves promet. Zagrebški vlaki vozijo samo do postaje Plaški. Železniške oblasti so sklenile, da se do nadaljnjega sploh ne poskuša več s čiščenjem proge, ker je združeno s nadčloveškimi napori. Lokomotive pa sproti zamrznejo, kar povzroča strojem velike škodo. Na liški progi od postaje Plaški pa do Pribudiča je ves promet ukinjen. Tamkajšnji svet in ljudstvo sta odrezana od ostalega sveta. Vežejo ju le poti in ceste, ki so pa vse visoko zametene.

V Karlovcu je bilo — 25, v Dubrovniku pa — 11.

Na postaji v Virkovcih je kazal termometer najnižjo temperaturo v tem letu — 22. Na odprtih krajih pa je padla temperatura celo na — 24. Če bi ta silen mraz trajal še nadalje, potem je v nevarnosti železniški promet, zlasti tovrni, ker vzdrže naše lokomotive le mraz od — 18 C.

Na mnogih krajih je telefonski promet pretrgan in zato manjkajo poročila z mnogih postaj.

V Dalmaciji.

Split trpi mraz, kakor ga ne pomnijo niti na starejši ljudje. Temperatura je padla na — 7.2 do — 7.4, kar je za Split neznačilen mraz. Ravno tako silen mraz je bil tudi v Šibeniku.

Na progi med Sarajevom in Brodom je vihar napravil silne zamete. Brzovlak je imel sedem ur zamude. Tudi osebni vlak, ki je vozil za njim, je prišel z veliko zamudo. Drugače pa je na tej progi ustavljen ves tovrni promet. Gorski kotar okrog Ogulina je ves v zametih. Brzovlak je imel 14 ur zamude. — Osebni vlak pa 17 in pol. V Ljvkah je tičal v snežnem metežu osebni vlak 15 ur.

Silen mraz v Belgradu.

V Belgradu je divjal neverjeten mraz, kakršnega še ni bilo po vojni. Temperatura je padla na — 25 C. Sava pri Belgradu je popolnoma zamrzla in most pri Zemunu je postal odveč, ker gre vse počez Savo. Ves Beograd je v ivju.

Belgrad, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) Tu je zavlada danes izredno oster mraz. Zima, ki je zavladovala v vsej Evropi, je zajela tudi našo državo. Največji mraz je bil v Sarajevu, najmilejši pa v Splitu. Iz Mostarja, Prizrena in Bitolja ni bilo mogoče dobiti vremenskih poročil, ker so snežni viharji potrgali telefonske in brzojavne proge.

Belgrajska vremenska opazovalnica je prejela te podatke: V Sarajevu je kazal toplomer — 29, v Velikem Gradišču — 25, v Petrovaradinu — 22, v Ljubljani — 22, v Belgradu — 21, v Zagrebu — 19, v Kosovski Mitrovi — 18, v Skopju — 14, v Splitu — 8.

V Belgradu se je radi ostrega mraza zgo-

dilo več težkih nesreč. Na zledenelih ulicah je v teku dneva padlo več pešcev, od katerih so se nekateri zelo težko poškodovali. Dva slučaja sta bila tako težka, da so morali poškodovance radi težkih notranjih poškodb odpeljati v bolnico. Med drugimi je nesrečno padel znani pesnik Tinjević.

Orkan in mraz na Bolgarskem.

Sofija, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) Mraz v Bolgariji je dosegel včeraj najnižjo temperaturo — 20 v Soliji in — 25 stopinj v Gabrovu. Donava je popolnoma zamrznila in je ladijski promet z Romunijo popolnoma ustavljen. V Varni znaša mraz — 20 stopinj. Razen tega pa divja tam hud orkan, tako da so zaprte šole in tudi sicer javno življenje počiva. Ekspresni vlak iz Carigrada je došel samo do Četaldže, odkoder so morali vlak vrniti v Carigrad. Brzovlak iz Belgrada je došel v Sofijo s štiriurno zamudo.

— 30° C v Avstriji.

Tudi dunaski listi pišejo, da je bil včeraj najbolj mrzel dan v letu. V nekaterih gorskih krajih na Nižji Avstrijskem je padla temperatura na — 30 C, tako v Lunzu, Tannswegu in Zwettlu.

Na Dunaju je znašala temperatura od — 17 do — 24. V mnogih hišah je voda v vodovodih zamrznila, vsled česar je mnogo cevi počilo. Vsi vlaki imajo velike zamude, zlasti oni iz tujine.

Sestanki Male antante

Belgrad, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) Sredi februarja se bo vršila v Bukarešti konferenca gospodarskih zastopnikov Male antante. Konferenca bo samo informativnega značaja. Gospodarski strokovnjaki se bodo bavili z direktivami gospodarskih krogov Male antante. Naloga tega sestanka je omejena na premetrivanje sodelovanja in utrditve tistih interesov, ki so skupni v kreditu, gospodarstvu in tehniki.

Današnji romunski listi pišejo, da se bo vršila 11. februarja pripravljena gospodarska konferenca Male antante. Na njej se bo razpravljalo o sestanku politične Male antante, ki se bo vršil v juniju v Iližu pri Sarajevu.

Otvoritev angleške razstave v Belgradu

Belgrad, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) Danes dopoldne ob 11 je bila otvorjena razstava britanske umetnosti v pristnosti celega kulturnega Belgrada v prostorih umetniškega paviljona na malem Kalimegdanu. Med drugimi odličnimi gosti je bila navzoča tudi Nj. V. kraljica Marija. Da je prosvetni minister B.ža Maksimović, vseučiliški rektor dr. Mitrević in diplomatski zbor. Angleški poslanik Kennard je točno ob 11 otvoril razstavo s predavanjem o zgodovini angleške umetnosti. Nato je minister Maksimović pozdravil in poudaril važnost duhovnega zblizanja med Jugoslavijo in Veliko Britanijo.

Vstaja v Valenciji zatrta

Disciplina v Valenciji vpostavljena - Del prebivalstva simpatizira z uporniki - Časopisi ne podpirajo vlade

Madrid, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) Zjutraj ob polpetih je bila listom izročena sledeča vladna nova: Vlada je včeraj ves dan prejela iz Valencije razne in nekatere zelo važne vesti, na kar je sklenila, da odločno poseže v razvoj dogodkov. In ena vala je najprej generalnega direktorja orožništva generala Sangiurgio za generalnega inspektorja Valencije s pooblastilom, da sme dastaviti vse vojaške zavovedništve, vse civilne uradnike in zastopnike oblasti, ki ne zaslužijo popolnega zaupanja. General je opolnoči telefoniral iz Valencije, da je disciplina posadke v Valenciji odlična, da so čete popolnoma zveste, oni oddelki pa, ki so se i neverili disciplini, so bili prisiljeni h pokornosti. Čim bo mogoče, se bo javno mnenje obvestilo podrobneje, da se pospeši pomirjenje, zoenkrat pa ni na mestu, da bi se več povdalo.

Kaj se pravzaprav godi v Valenciji, je še popolnoma nejasno, zdi se pa, da je del posadke na strani upornikov. Valencija je bila nekdanji republikanskega mišljenja in je možno, da se je civilno prebivalstvo postavilo na stran upornikov.

Primo de Rivera je pončel s' lical ministre na sejo v vojno ministstvo, kjer so se davi ob svitu dneva nahajali še vedno. Še ne potrjene vesti pravijo, da sta bila v Madridu

aretirana dva generala in ne' i bivši liberalni minister. Dobro informirani krogi trdijo, da vodijo niti zarote celo v najvišje kroge. Vlada je zelo vznemoljena, ker jo velika večina listov v njenem boju prav nič ne podpira, ker skoro vsi listi poročajo o dogodkih prejšnjega tedna samo čisto informativno in ne pristavljajo nobenih komentarjev ali uredniških pripomb.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. februarja 1929.

Dopoldne je naš poslanik v Soliji Ljuba Nošić obišel zastopnika zunanega ministra dr. Kosto Kumanudija. Dobil je navedila za svoje nadaljnje poslovanje. Zvečer je Ljuba Nošić odpotoval v Sofijo.

Minister za vere dr. Tugomir Alanpović je obolel. Zdravniki so mu prepovedali zapustiti stanovanje.

Dne 14. februarja se bo vršila mednarodna turistična konferenca v Opatiji.

V kratkem bosta izšla zakona o poslovnem redu v državnem svetu in o statistiki.

Nova katoliška cerkev v Belgradu se je dozidala v ulici Milica Velikega nasproti kavarni »Lepi razgled«. Stavni prostor je dostopil gradbeni minister. Belgrajska občina pa je dovolila zidanje po svojem splošnem načrtu.

Je to res mogoče?

Preiskava radi milijonitih deficitov pri Slavenski banki se je ustavila, ker baje sodišče ni imelo denarja za izvedence.

G. Ivica Kovačević, odvetnik in konkurzni upravitelj Slavenske banke, je v zagrebških »Novostih« z dne 3. t. m. v odgovoru na v »Jugoslovenskem Ljudu« pribeženo odprto pismo na ministra pravde dr. Srskića izjavil med drugim to-le:

»Upniškemu odboru — a tudi meni kot konkurznemu upravitelju, se ne more in se ne sme šteti v greh, ker se ni postavilo proti krivcem poloma in konkurza Slavenske banke.

Meni — a tudi javnosti je dobro znano, da so se poizvedbe pričele in da so strokovnjaki začeli vršiti očivid, katerega so radi proračunske nemožnosti Sudbenoga Stola v Zagrebu morali opustiti.

Nihče pa menda ne bo zahteval, da bi morala konkurzna uprava dati predjume tudi za izvedeniški pregled, dočim se ni državna oblast smatrala za poklicano, da ona s svojimi sredstvi ugotovi krivce za ta polom.

Za danes samo pozivamo slovenske člane upniškega odbora, da javno izjavijo, ako gorjenje trditve odgovarja dejstvu in kako stališče so oni zavzeli napram postopanju Sudbenoga Stola v Zagrebu?

Zastopnika Hrvatskega Sokola sprejeta od kralja

Na Svednico sta prišla v Beograd zastopnika Hrvatskega Sokola gg. Lacko Križ in Hinko Nagler. Obiskala sta min. predsednika gen. Živkovića in ministra dr. Drankovića. Oba zastopnika Hrv. Sokola sta poročala o delu in težavah, ki jih mora premagati Hrv. Sokol. Predsednik vlade jima je izjavil, da je že prej slišal o pritožbah Hrv. Sokola proti oviram, ki jih povzročajo nekateri uradniki. Gen. Živković je nadalje izjavil, da je že ukrenil vse potrebno, da se spoštuje njegova naredba, ker je Hrv. Sokol kulturno in telovadno društvo. Vse ne more biti storjeno čez noč, toda naj mu javi Hrv. Sokol, če bi kdorkoli skušal ovirati njegovo delo.

Nato sta bila oba zastopnika Hrv. Sokola sprejeta od kralja v audienci.

Komunistične demonstracije v Bukaresti

Bukarest, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) V veliki dvorani hotela »Konstruktor« v Bukarestu je imelo zborovanje 200 komunističnih voditeljev. Na steno dvorane so visle slike mladega kralja Mihaila in regentskega sveta, katere so udeleženci shoda raztrgali in uničili z vrzalki: »Ne rabimo nobenih postopancev! Politika je politika. Komunisti pa so zaborili kaditi vrata in pol internacionale. Šele potem, ko so popoldne hoteli komunisti dvorano zapustiti in v demonstracijskem sprevodu iti po glavnih ulicah mesta, so bili aretirani. Med njimi je bilo 19 bezarabskih študentov.

Kaj bo s strankami?

Beograd, 3. febr. (Tel. »Sl. l.«) »Pravda« piše v uvodniku »Usoda političnih strank«:

»V naši državi se je doslej državno življenje zredilo v glavnem v delu političnih strank, od katerih je črpalo moralno moč. Če se pomisli, da mora sedaj ta važni činitelj s svojim delovanjem prenehati, se stavlja vprašanje: Kaj bo z našimi političnimi strankami? Najprej je treba ugotoviti, ali je mogoče izvršiti likvidacijo teh organiziranih enot, ne da bi radi tega imela družba in država škodo? V političnih organizacijah se bodo morale izvršiti neke vrste politične analize ali bilance, da bi se potem lahko pričelo s koristnimi ukrepi. Že od našega zedinjenja so javni delavci in šefi strank več kot enkrat poudarili potrebo po novi grupaciji. Zato smo mnenja, da se z zakonom o razpuštvu sedanjih političnih strank ne misli v naši državi na njihovo ukinitve za vedno. To se ne bi moglo doseči, četudi bi se hotelo. Stare politične stranke bodo ostale tudi nadalje v latentnem stanju. Vendar pa se bodo v svojem sestavu in v svoji vsebini znatno spremenile. Te spremembe se bodo morale izvršiti brez vpliva s katerikoli strani po lastni iniciativi. Predvsem bodo stranke zavrgle kot nepotrebno breme vse tiste, ki jih ne stranke veže gnotni interesi. Politično življenje zahteva ljudi, ki so sposobni in zreli za vodstvo javnega življenja. Pod tem razumemo osebnosti, ki razpolagajo s politično razumnostjo, za katero ni nobene druge šole kot rutina, izkušnja in prirojene vrline. Še nikoli se ni pri nas tako čutila potreba po režimu politične treznosti, kakor danes.«

Zamude vlakov

Če izvzamemo nezgodo, ki se je pripetila kamniškemu vlakcu, vozijo sedaj vlaki na vseh slovenskih progah redno in skoraj brez zamud. Manjše zamude imajo vlaki iz drugih pokrajin. Dunaški brzovlak, ki je imel zadnji teden skoraj redno po dve do tri ure zamude, je včeraj prišel v Ljubljano točno. Belgradski brzovlak je imel snoči 70 minut zamude, gorenjski brzovlak je včeraj prišel v Ljubljano z zamudo 54 minut. Največjo zamudo je imel brzovlak iz Zagreba v Monakovo, ki je imel do Ljubljane 140 minut zamude.

Sport

Tekme v umetnem drsanju za državno prvenstvo

Inž. Sanko Bloudek državni prvak za l. 1929, gospa Kadrnka državna damska prvakinja za leto 1929.

Danes so se včeraj tekmovanja za državno prvenstvo nadaljevala. Ta tekmovanja so se vršila letos tretjič. Prvič so se vršila leta 1921, v Bohinju in je bil zmagovalec inž. Jaroš (Concordia), poznejši prvak Ogrske, drugič leta 1927, zmagovalec inž. Bloudek (Ilirija) v Ljubljani. Za prvenstvo v letu 1929 so pa nastopili gg. inž. Bloudek, Vodišek in mladi talentirani Avčini, vsi S. K. Ilirija.

V damski skupini je pa nastopila gospa Kadrnka brez konkurence, kajti za enkrat še nimamo v tej skupini tekmovalk, ki bi obvladale težki program. J. Z. S. S. se je odločil za Olimpijski program iz leta 1928, ki ga je predpisal Olimpijski komitet za zimsko Olimpijado v St. Moritzu. Gospodje so morale absolutirati 13 likov, dame pa 11 likov v obveznem drsanju. Izvedba neaterih vaj je bila izredno težka. To so vaje, ki delajo težave svetovnim mojstrom. No in danes so naši drselci pokazali, da ne zaostajajo za drugimi mojstri. Kajti inž. Bloudek je dosegel od 252 dosegljivih točk 217, kar pomeni skoro o absolutnem obvladanju vaj. Obvezne vaje je izvajal z izredno eleganco. Tehnično je na višji, glavna odlika mu je dobro kritje in nčenje, predvsem pa lepa uglešana izvajanja. Tudi Vodišek je vaje dobro obvladal, samo na izvajanja je poudarjal premalo važnosti. Nima uglešane drsanja in je like precej igral. Avčini je še mlad drslec, ki mu predvsem manjka rutine. Loke dela premajhno, bržje mu je še slabo in posamezni liki so bili izvajani desti neločno. V prostem drsanju, ki je sledilo obveznemu desti neločno, je zopet Bloudek briljiral, in za svoje izvedbe žel buren aplavz. Tu je pa Avčini pokazal lepe zmognosti in prekosil celo za par točk Vodiška.

O damskem tekmovanju bi imeli pa malo pripomniti. Gospa Kadrnka je uradna mednarodna kvaliteta, vra izvajanja so bila dovršena. Dobila je od 216 dosegljivih točk 202. Njeno prosto drsanje je pa izzvalo burno odobravanje prisotnega občinstva in je morala par figur ponoviti. Relativno je gospa Kadrnka dosegla najboljši uspeh.

Vse dosedanje tekme so pa pokazale, da bo v bodoče desti večja konkurenca, kajti delo bivšega svetovnega mojstra dr. Fuchsa se zelo pozna. Avčini, Kožak, Deleuva, Bäumel, Bleweis so dobro pripravljeni in izšolan kader, ki mu manjka samo še rutine.

Ob 18 je bil v damskem salonu kavarne Emne razglašen ofidelni rezultat in pa razdelitev razrad Gospa Kadrnka si je trajno osvojila lepo prehodno darilo J. Z. S. S.

Moto skijoring Motokolesarske Ilirije.

Moto skijoring je prireditelj, kakršne še ni bilo v državi. Upamo pa, da se bo tudi ta lepi sport pri nas uveljavil. Z doseženimi rezultati smo lahko zadovoljni, kajti najboljši čas je bil 2 min. 31 dve petini sek., to je 71 km na uro. Skijoringa se je udeležilo 17 tekmovalcev in sicer 4 solo in 13 voznikov s prikolicami. Zastopani so bili 4 Harleyevi, 1 B. N. W., 1 Wanderer, 1 Ariel in 2 B. S. A. motorja. Vozniki so startali v dveh skupinah, tako vozniki kakor smučarji so se menjali, zato sta dosegla tudi Golob in Hlebš dve mesti. Tekma je bila v izkušnih rokah starih sportnikov in je potekla v popolnem redu in brez nezgode.

Zanimivi prireditvi je prisostvovalo izredno veliko število občinstva, vendar bi bil pa poset gotovo še večji, da so prireditelji poskrbeli za prometna sredstva.

Doseženi so bili tile rezultati:

1. Golob—Stergar (Ilirija) 2 min. 40¹/₂ sek.
 2. Prošek—Okorn (Ilirija) 2 min. 51 sek.
 3. Cvirni (Ilirija)—Čerček (S. K. Ilirija) 3 min. 2¹/₂ sek.
 4. Golob (Ilirija)—Krsnik (Smuški klub) 3 min. 8 sek.
- Vozniki s prikolicami:
1. Maček (Ilirija)—Bencelj (Svoboda) 2 min. 31¹/₂ sek.
 2. Hlebš—Okorn (Ilirija) 2 min. 34 sek.
 3. Ostani—Priatelj (Ilirija) 3 min. 1¹/₂ sek.
 4. Hlebš—Strgar (Ilirija) 3 min. 7¹/₂ sek.
 5. Pertel (smučki Ljubljana)—Čerček (S. K. Ilirija) 3 min. 18 sek.
 6. Zvolinski (smučki Ljubljana)—Zidar (Ilirija) 3 min. 18¹/₂ sek.

Smučarske tekme za prvenstvo Slovenije

Kranjska gora, 3. februarja.

Kombinirana medklubska smučarska tekma za prvenstvo Slovenije se je danes pod okriljem JZSS nadaljevala na skakalnici. Vsled hudega mraza se je mesto ob 11 depoldne, kot je bilo dolčeno, začelo s skoki na skakalnici šele ob 2 popoldne. Temperatura je znašala v Kranjski gori danes zjutraj 24° C pod ničlo.

Med tekmovalci je oba dneva vladalo veselo razpoloženje; kot je navada med sportniki, so s šaljivimi doviti spremljali hud mrz, bodrili drug drugega in ugibali, kakšen

bo izid tekem. Pred otvoritvijo je pri skakalnici kar mrgolelo drugih smučarjev in domačinov, ki so kljub mrazu vztrajali do konca telom. Med navzočimi je bilo opaziti precejšnje število Hrvatov in Cehov, ki so izredno živo izražali svoje zadovoljstvo nad izvajanjem posameznih tekmovalcev, zlasti pa so navdušeno pozdravljali g. inž. Hanssena, ki je tekmo otvoril z živlo-klicom. Omenimo naj, da je inž. Hanssen slahal izven konkurence 35 metrov.

Vseh tekmovalcev na skakalnici je bilo deset.

Pri včerajšnjem sportnem teku je startalo 20 tekmovalcev. Dva sta namreč pred tekmo odstopila, eden vsled bolezni, drugi pa radi pokvarjenih smučk. Start je bil pri šoli v Kranjski gori. Proga je odtekla proti elektrarni, od tam je zavila proti Črnemu vrhu do Loga in v Podkoren ter od tam nazaj v Kranjsko goro. S to tekmo se je tudi vršila tekma smučarskega kluba Ljubljana. Prvak kluba je Bervar St. (čas 1.22.4). Drugi je bil na cilju Frelj v času 1.26.9. Tretji Šraml Bogomir v času 1.26.32.

Kot prvak Slovenije se je plasiral Šraml Bogomir, ki je dosegel 644 točk. Za njim pride Oleelj, član SPD, Kranjska gora, ki je dosegel 583. 7 točk. Tretji je Bervar Stane, S. K. Ljubljana (565. 6 točk).

Sport v Bohinju

Boh. Bistrica, dne 3. februarja.

Zadnje nedeljo bi se že imela na tukajšnjem sanjalšču vršiti mladinska sanjaška tekma, ki pa je bila radi zametov zadnji hip preložena na danes. Prijavljenih je bilo za to tekmo v treh skupinah 42 tekmovalcev, samih domačinov. Vendar pa se napovedane tekme kljub temu niso vršile. Vsi prijavljeni tekmovalci so se sicer zbrali ob določenem času, pokazali pa so v izvrševanju svoje moralne dolžnosti napram prirediteljem tako malo smisla, — da ne rečemo več! — da je Prometno društvo te tekme spet preložilo na nedoločen čas. Obstoji želja, da bi se te tekme vršile skupno z onimi, ki bi se naj vršile 17. t. m. za prvenstvo Slovenije v sankanju za leto 1929., o čemur je že poročal včerajšnji »Slovenec«.

Danes se je tukaj tudi zaključil enotedenski začetniški smučski tečaj, ki ga je vodil delegat JZSS g. Tavcar. Udeležencev je bilo dnevno 18—20, vsi iz krajev izven Slovenije, največ iz Zagreba in Beograda.

Jutri se prične tukaj na novo zrajeni Hanssenovi skakalnici tečaj v smučskih skokih. Vodil bo tečaj inž. Hanssen. Skakalnica je urejena in zadostno pripravljena; tečaj se bo zaključil 10. t. m. s tekmo v smučskih skokih.

Smučke tekme za hrvatsko prvenstvo

Zagreb, 3. januarja. (Tel. »Slov. listu«). Na Sijemenu so se vršile danes smučke tekme za hrvatsko-slavonsko prvenstvo Zagrebške zimske sportne podzveze. Izid je bil sledeči: 1. Dolinšek Mirko (Maribor) 1 : 47 : 19. 2. Korman Leopold (Maribor) 1 : 50 : 23. 3. Opatič 1 : 50 : 34. Prvenstvo Zimske sportne zveze: Pri senijorjih je dosegel: 1. Opatič 1 : 50 : 34. 2. Stiansny 1 : 59 : 25. Pri juniorjih: 1. Pirš (Ljubljana) 2 : 59 : 23. 2. Frauensperger.

Zagreb-Ljubljana 7:1

Ostra kritika zagrebških listov.

Zagreb, 3. februarja. (Tel. »Slov. listu«). Tekma ljubljanske reprezentance z zagrebško se je končala z rezultatom 7 : 1 (6 : 0) v korist Zagrebu. Igra se je vršila na igrališču Gradjanskega. Navzočih je bilo okrog 1000 gledalcev, ki so spremljali z velikim zanimanjem igro. Ljubljanska reprezentanca se ni haker ni mogla zneiti na ozemlju. Opazilo se je, da moštvo ni trenirano. Njih nastop ni bil enoten. Krivda za neuspeh je v tem, ker igrališče ni bilo očiščeno. Na igrališču je bil velik sneg. Tudi osler mraz je doprinesel svoje.

»Juturnji list« piše: Ljubljana's reprezentanca nas ni zadovoljila. Glavni krivec poraza je negotova obramba. Vrtar je bil malo zaposlen. Golov ni mogel ubraniti, ker so bili vsi izsrejeni v neposredni bližini. Tekma je je zlasti utrudila krilce. Kombiniranosti niso Ljubljanačani pokazali nobene.

Zunanje sportne vesti

Budimpešta, 3. februarja. (Tel. »Slov. listu«) Svetovno prvenstvo za dame v umetnem drsanju posameznikov: 1. Sonja Henny (Norveška). 2. Rezia Belger (Avstrija). 3. Melita Brunner (Avstrija). 4. Elza Hornung (Avstrija). 5. Grete Kubitscher (Avstrija). Svetovno prvenstvo pri drsanju v pari: 1. Scholtz-Kaiser (Avstrija). 2. Brunner in Wrede (Avstrija). 3. Orgonista-Szalay (Madjars' a). 4. Hechkalinger-Pressecker (Avstrija). 5. Rötter-Szabo (Madjars' a). 6. Hoppe-Hoppe (Švedija). 7. Schwentner-Eichinger (Nemčija).

Igraleem zmraznili udi.

Dunaj, 3. februarja. (Tel. »Slov. listu«) Radi slabega finančnega položaja je Wiener

Fussballverein sklenil igrati kljub velikemu mrazu. Posledica je bila ta, da je več igralcev radi zmrznjenja udov moralo takoj zapustiti igrišče, enega pa je reševalno društvo moralo prepeljati v bolnico. Društvo tudi ni doseglo svojega namena: dobiti več dohodkov, ker so radi mraza obiskali igre samo najbolj fanatični gledalci. Edino prvenstveno igro je dobil Jänner proti BAC s 4 : 1 (2 : 0).

Admira : Hakka 2 : 0, 1 : 0.

Heria : Bewegung XX sta mra'a ob prvi polovici časa pri stanju 5 : 1 prelinito igro, ker je reševalno društvo moralo odpejati v bolnico igralca, kateremu so zmrznili prsti.

Sportklub : Wacker 4 : 1 (3 : 1).

Rapid : FAC, ki je bila edina igra, pri kateri je bilo več igralcev, je končala 7 : 0 (3 : 0).

Čehi zmagovalci v hockeyu.

Budimpešta, 3. februarja. (Tel. »Slov. listu«) V prvenstvenih tekmah v hockeyu na ledu so danes zvečer dosegli končno zmago Čehoslovaki. Zmagali so Polja s 2 : 1 (0 : 1). Končni rezultat iger je: 1. Čehoslovaki. 2. Poljaki. 3. Avstrijci. 4. Italijani.

Kako je bilo s kamenčanom?

Včerajšnji »Slovenec« je poročal, da je sobotni popoldanski kamniški vlak obšel v snegu med postajama Homcem in Jaršami. Na ljubljanskem kolodvoru so ga zaman pričakovali. Hoteli so brzojaviti na postaje vzdolž kamniške proge, toda to ni bilo možno. Huda burja je v soboto polomila tudi nekaj brzojavnih drogov in je bil brzojavni in telefonski promet pretrgan. Burja je namreč nanesla na progo med Homcem in Jaršami toliko snega, da je vlak obšel in ni mogel ne naprej in ne nazaj. Iz Ljubljane so takoj, ko so izvedeli za zadrego »kamničana«, poslali pomožni stroj in delavce. Ti so progo odkidali, priprigli pomožni stroj, ki je po vsej robinzonadi srečno privlekel »kamničana« v Ljubljano — v nedeljo ob treh zjutraj. V nedeljo pa je bil promet že vpostavljen.

Zastrupljenje s plinom

V poslopju bivše kranjske hranilnice v Knašlavi ulici izvršuje stavbenik Ogrin prezidavo prostorov za hranilnico Oblastne samouprave v Ljubljani. Da se zidovje hitreje suši, je trdka čez prarnike v prezidanih prostorih zakurila s kokscm.

S kurjavo je trdka poverila 20 letnega delavca Franca Zadravca, rodом iz Logaroveca pri Križevcih, okraj Ljutomer. Zadravec je svoj posel vestno opravljal.

Včeraj, dne 3. februarja dopoldne si je stavbenik Ogrin hotel ogledati, kako se suši zidovje in se je podal tja.

Peči je našel sicer zakurjene, v eni sobi je pa našel na tleh delavca Zadravca mrtvega.

Na lice mesta sta dospela takoj policiji ki dežurni uradnik, srezki nadzornik Podreberšek in policijski zdravnik dr. Avramovič, ki je konstatiral smrt Zadravca, katere je morala nastopiti vsled zastrupljenja z ogljenim oksidom že pred nekaj urami.

Zadravec je bil pri trdki Ogrin zaposlen že nad dve leti ter je bil marljiv in zelo poraben delavec.

Poledica

Sobotna burja je nanesla na že izčiščene pločnike in ulice mnogo snega s streh, posledica pa je bila, da so tla še bolj zledenela kot prej. Vestnejši hišni posestniki so natrosili sicer mnogo žaganja in pepela pred hišo, pa ni pomagalo nič, ker je burja vse odpihala.

Na ponedeljni cestah se je v soboto in v nedeljo ponesrečilo mnogo ljudi, vendar na rešilna postaja s temi ni imela mnogo dela, ker so skoraj vsi ostali v domači oskrbi. Med ponesrečenci sta tudi ljubljanski podžupan g. prof. Jarc, ki si je pri padcu zlomil nogo ter urednik »Slovenca« g. Viktor Cenčič, kateremu se je pri padcu na spolzlih tleh poškodovala leva roka. O nesrečnem slučaju v petek zvečer na glavnem kolodvoru je poročal že včerajšnji »Slovenec«. Povprečno se računa, da se je to zimo ponesrečilo na splošnih tleh v Ljubljani okrog 50 oseb.

Sprememba dramskega repertoarja

Radi pogreba režiserja Milana Puglje ostane drama danes v ponedeljek zaprta. Abonentni reda C dobe Volpone jutri torek zvečer.

P. n. naročnikom

Prosimo vse naročnike, da nam sporoče, če ne prejmejo »Slovenskega lista« v redu.

Vsi ljubljanski naročniki morajo dobiti list najkasneje do 8. ure zjutraj.

Mariborski naročniki dobe list še v ponedeljek dopoldne, ker pride »Slovenski list« šele ob 10 v Maribor.

Vsem naročnikom s sporčamo še enkrat, da izhaja »Slovenski list« vsak ponedeljek ob 3. uri zjutraj in gre z vsemi jutranjimi vlaki naprej. Če ne prejmejo naročniki lista že v ponedeljek, potem ni kriva uprava »Slov. lista«, ampak so to drugi vzroki, ki jih bo uprava s pomočjo cenj. naročnikov ugotovila in tudi odpravila.

Zato prosimo, sporočite nam vsako nerednost v dostavljanju »Slovenskega lista«.

Mariborska nedelja

Posrta nedeljska kronika. — Vlom v unionskem kinu. — Dravska potapljača. — Skrivnostni mrlič na glavnem kolodvoru. — Lepo uspela kulturna prireditev v Kazini.

V noči od sobote na nedeljo je zavrila ostra sapa; toplomer se je spustil na —20; na dravski mestu celo ne, a v Radvanju pa —24 do 25° C. Radi ostrega mraza je proklet mesta kakor izumrl Mariborčani so se večinoma tiščali doma, če so pa morali na ulico, so precej pospešili korake. Da pa ni ostrina nedeljskega podneblja, napram kateri je solnce izgubilo vsako moč ogrevanja, motila naših zimskih sportnikov v njihovih razlihih, je samoposebi umevno. In tudi lovec ne, ki so v pesameznih skupinah že zarana pohiteli v svoje loveške revirje.

Po policijskih kuloarjih se je v depoldanskih urah govorilo o vlamu v unionski kino, ki so ga neznani hudnikovi izvršili v noči od sobote na nedeljo. Ko je danes dopoldne prišla garderoba, ozir. oskrbovalnica bifeja v prestore tučalnega kina, je opazila, da je vlcenjen predal, kjer se nahaja denar. Tudi se je ugotovilo, da so pčenočni nepridaniči odnesli poleg denarja tudi večjo količino čokolade. Na tem mestu se je takoj podal policijski agent Grobin, da ugotovi identiteto krivcev na podlagi prstnih odtisov, češar pa ni bilo mogoče izvršiti, ker je uslužbenka že prej pobrisala sledove. Vendar pa se je moglo sklepati na podlagi sledov stopinj, da sta izvršila vlam dva storilca, ki sta se po za ljudsko sobotnih večernih predstav skrila za zagrinjalom, izvršila vlam in nato izginila v temo in mejo.

Smolo je imel tudi 67-letni delavec Avg. Werther, ki mu je neznana v neki trgovini na Koroški cesti izmaknila ves njegov mesečni zaslužek s prihranki vred v znesku približno 8000 Din.

Tudi ni nedeljska zima motila znanih dveh dravskih potapljačev, da se ne bi v Kärntnerjem kopališču po svoji stari navadi osvetožila s par bliskovitimi potapljanji v ledeno-mrzlo Dravo ter običajno kratko vožnjo na črna lili Sicer pa je ta v začetku precej učinkovita senzacija radi svojega vsakodnevnega dočarjanja precej izgubila na svoji pomembnosti in se pasanti, ki jo mahajo preko brvi v Koroškem predmestju, že skoraj premalo zanimajo za kopalno junaštvo obeh dravskih potapljačev.

Ravnatelj mestnega pogrebne zavoda računski svetnik Gerlac pa je prejel danes ob 10 dopoldne čudno obvestilo, da je prišla na tukajšnji glavni kolodvor iz Avstrije tajinstvena pošiljka — neki mrlič pod imenom

Josipina Diamant. Pokojnica je stara približno 30 let ter ima vdrt prsni koš in zmečkan vrat. Glasom poročil se je bila pri železniški nesreči smrtno ponesrečila. Bcda je iz Amerike in je imela svoje prehodno bivališče v Deutsch-Wagramu pri Dunaju. Mrlič je prišel v Maribor brez uvoznega dovoljenja jugoslovanske oblasti in je skrivnostna pošiljatelj naslovljena na nekega Franca Ropana iz Ljubljane vasi pri Celju. Zemski ostanki pokojnice se bodo zadržali na tukajšnjem kolodvoru, dokler se ne ugotovi natančneje njena identiteta in dokler ne pridejo v Maribor njeni sorodniki iz Ljubljane vasi, da oskrbijo njen prevoz, odnosno pokop.

V čitalnici tukajšnje študijske knjižnice pa se je danes dopoldne vršila na slovesen način proslava 100-letnice velikega znanstvenika Josipa Dobrovškega. K slavnosti akademiji, ki jo je priredilo agilno Zgodovinsko društvo, se je zbralo veliko poslušalcev. V lepem številu so prišli zlasti člani tukajšnje češkega kluba in pa dijaki. Slavnostne akademije so se med drugim udeležili prevzvišeni knežof dr. Andrej Karlin, pravni svetnik dr. Fr. Kotnik, msgr. Vreže kot zastopnik Pravekne zveze, gimn. ravnatelj dr. Tomlinšek, ravnatelj moškega učiteljskega dr. Potočnik in bogoslovna profesorja dr. Močnik in dr. Aleksič.

Slavnostna akademija je otvoril z uvodno besedo predsednik Zgodovinskega društva prelat dr. Fr. Kovačič. O Dobrovškem, tem patriarhu slovenskega jezikoslovja, kakor ga je bil nazval naš Kopitar, utemeljitelj slavistične vede v Čelih, izdajatelj mnogih dragocenih znanstvenih del jezikoslovne in zgodovinske vsebine (češke slovnice, staroslov. slovnice itd.) ter velikem buditelju bratstva češkega naroda, pa je govoril vseuč. prof. dr. Burijan iz Ljubljane, velik prijatelj Slovencev, ki ga je navdušeno občinstvo nagradilo za njegova lepa in znanstveno-družena izvajanja s toplim in prisrčnim aplavzom. Ob zaključku akademije se je prelat dr. Kovačič zahvalil vsem navzočim za lepo udeležbo ter hkrati opozoril na drugi jubilej, ki ga slavi letu bratski češko-slovaški narod, na proslavo 1000-letnice Sv. Vaelava, ki jo bo obhajalo na svečan način tudi mariborsko Zgodovinsko društvo.

Brezposelnost in pomanjkanje zaslužka

GLAVNI VZROK BEDE — PRENIZKI ZASLUŽKI — DRAGA STANOVANJA. — DRUŽINE IN ZASLUŽEK OČETA. — »HUMANOST«. — VZGLEDI DRUGIH MEST. — NACRTI ZA PRIHODNOST. — KJE JE NAJVEČ BREZPOSELNIH. — NIZKE POKOJNINE. — SKRB ZA MLADINO SE IZPLAČA. — NOVE NALOGE OČETOV REVNIH.

Včerajšnji »Slovenec« je objavil strahovito sliko o revščini in bedi v Ljubljani. V kolikor je bila ta slika nepopolna, naj jo izpolnimo z navedbo drugega dela razgovora, ki sta ga imela součudnika »Slovenca« in »Slovenskega lista« z ravnateljem mestnega socialnega urada gospodom Ciuho in vodjo mladinskega oddelka g. Lofzetom Sedejem. Ta del razgovora je važen, ker obravnava vsaj deloma vse glavne socialne probleme našega časa z načelne strani.

Časnikar: »Gospoda, prosim, povejta mi

na podlagi svojih skušenj, kje so vzroki te strahovite bede, ki vlada v Ljubljani?»

»Glavni vzrok je strahovito majhna možnost zaslužka in beraška n'za dohodkov revnih ljudi. Kvalificirani delavci, profesorji, prejemajo po 180 do kvečjemu 250 D'n tedensko. Nekvalificirani mnogo manj. In tak človek naj živi s tem dohodkom sebe, ženo in pojesto do šest otrok!

Tak delavec ali državni uradnik ali kdo drugi še z manjšimi dohodki, plačuje samo za

stanovanje po 300 Din mesečno.

Služkinje, ki so pred vojno plačevale po 3 do 4 krone mesečno za sobico, ali pa so jo imele zastoj, plačujejo sedaj za brezračna stanovanja po 180 do 250 Din na mesec. In niti to ni dovolj nekaterim hišnim lastnikom. Pa recimo, da tak delavec zbolí in mora v bolnico. To je za njegovo družino redno katastrofa. Skoro vsa plačila bolniške blagajne odtegne bolnica, za družino pa ostane po 10 do 12 Din dnevno. Občina pa naj potem skrbi za družino. Priprtili smo se, kako skrbe v drugih mestih za socialno vprašanje. Naši poslanci so si ogledali socialne ustanove na Dunaju, v Pragi, v Gradcu in drugod. Prinesli so od tam mnogo idej, toda, kako jih izvesti? Ob teh skromnih sredstvih? Toda, kar dela drugod v velikem, zakaj ne bi mi poskušali v malem?»

Kaj bi bilo treba storiti?

»Vaši načrti, gospod ravnatelj?»

»Uvesti moramo, kot rečeno generalno varuštvo mladoletnih. Počleno varuštvo se mora specializirati. Uvesti moramo počleno izbiro za mladoletne. Razširiti sedanje socialne ustanove! Sezidati zavetišče za ubožne družine! Zgraditi mestni dečji dom! Da, načrtov je mnogo in vsi so nujni za izvedbo!»

Vprašanje brezposelnih.

»Kaj pa skrb za brezposelne?»

»Je pomanjkljiva. Preveč jih je, ki nimajo dela. Največ brezposelnih je zasebnih uradnikov, knjigovodj, trgovskih nameščencev. Med rokodelci vlada vobče največja brezposelnost pri kovinarjih. Ta mesec je največ brezposelnih pri čevljarjih. Čevljarji trpe katastrofalno pomanjkanje dela. Vzrok: čevlarsko obrt izpadla industrija. Posebno inozemska industrija.

Ta mesec (januar) je dobilo pri nas okrog 120 oseb brezposelne podpore v skupnem znesku okrog 30.000 Din. Meseca februarja jih bo najbrže še več. Upali smo, da bodo letos prišli z regulacijskimi deli na Ljubljano. To bi znatno zmanjšalo ali vsloh odstranilo brezposelnost v Ljubljani. Pa je vse padlo v vodo.

Slavnostna sezona čbta biti letos šibkejša kot lani. To bo še zvišalo število brezposelnih.

Razdeljevanje podpor.

»Ali bodo podpore ubogim ostale stalno na isti višini?»

»Najbrže. Režitev bi bila le, če se zvišajo pokojnine. Tobačne delavke in upokojeanci bi morali dobiti najmanj po 500 Din mesečno pokojnine. Potem bi odpadla večina naših podporancev. Ostanejo pa še stare služkinje, ki imajo le pri nas upanje na podporo in nikjer drugje.

Nikar ne mislite, da prejemajo našo podporo nevredni. Ne! Počleto številke: Skoro vsi imajo od 60 do 92 let. Skoro vsi so bolelni in več kot kvalificirani za podporo. Pri rednih podporah je prav gotovo, da je 90 odstotkov podporancev skrajno edv'snih od naših malih znerkov, ki jim jih dajemo.

Glejte! 85 prečenj imamo tu na mizi za sprejem v zavetišče za omenjce. Če je med temi le pet takih, ki bi potrebovali zavetišče šele v drugi vrsti, potem, no, potem naj bo sloh vsaka socialna akcija zanje breznična. Rečem vam: med temi 85 prečenji ni pet takih. So ljudje, nad 70 letni, Ljubljanci, pa hodijo spat kam na Ježico nad kovelece, hodijo spat v hleve, v vlažne kleti, v podstrešja brez stien in strepa.

Tam nekje na Mestnem trgu — natanče-

nejši naslov prosim zamočite, — tam spe in životarijo v podstrešni luknji tri ženske. Vhod v njih sobico, 6 metrov dolgo in 3 metre široko, je možen le skozi stranišče. Vrat tu ni, oken tu ni! Vлага, mraz, penetranten smrad kraljuje tam. Hišni gospodar je human in zahteva za to luknjo samo 200 Din mesečno. Kje naj tri uboge, stare, nadložne in jetične reve vzamejo teh 200 Din za to luknjo. Oprostite izrazu, ampak beseda »luknja« je nobel za njihovo prebivališče.»

Dobri ljudje in tako dalje.

»Gospod ravnatelj, ali pa vedo v našem mestu za te strahovite bede, ki vlada v Ljubljani. Ali kaj žrtvujejo?»

»Dobri ljudje so na svetu redkejši od bisserov. V Ljubljani jih je pa le nekaj in nekaj dajo. Kaplčico v morje. Humanost, altruizem, karitativnost — zakaj imajo te besede le značaj fraz in zakaj ne tudi vsebinskega jedra. Vendar pa: najdejo se še ljudje, ki se spominajo, da poleg njihovega blagostanja stradajo tisoč!»

Najboljše naložen denar.

Gospod Sedej povzame besedo in docira: »Denar, naložen v mladinsko skrbstvo, je za občino najboljše naložen denar. Skrb za otroka se izplača vedno najbolje. Neoskrbovani ali slabo oskrbovani otroci hirajo že v mladosti in so potem obliini v večno breme. Zakaj ne bi mogli iz njih napraviti zdravih, delavnih ljudi? Zdravniki so ugovorili, da pri otrocih, vrednih podpore, vlada v večini slučajev slabokrvnost in jetika. To se masčuje pozneje za premošo skrb.»

Tutankamnova osveta

Lady Carnarvonova, žena angleškega raziskovalca, ki je odkril Tutankamnov grob, je umrla vsled zastrupljenja ed pika neke strupene žuželke. S tem je očivila zepet legenda, da so zapadli smrti vsi, ki so odprli Tutankamnov grob in s tem motili njegov večni počitek, vsled česar jih je zadela njegova osveta. In da bi to praznovanje bolj držalo, objavljajo listi seznam vseh, ki so odprli Tutankamnov grob. Leta 1922. je odkril lord Carnarvon Tutankamnov grob. L. 1923. sta umrla učenjak Newbury in njegov drug Dawes, ki sta kot prva prestopila grob. Kmalu nato je umrl od pika žuželke tudi lord Carnarvon. Zdravnika, ki sta hotela lorda z operacijo rešiti, sta morala dvakrat pretrgati svoje posel, ker je luč nenadoma dvakrat ugasnila. Osební lordov zdravnik pa je prišel vsled raznih in nepričakovanih ovir prekasno. Nato je zbolel Carter, egiptolog, ki je pomagal lordu. L. 1924. je umrl rentgenolog Reid, ki je rentgenološko preiskal grob. Tri tedne nato je umrl egiptolog La Fleur, ki je tudi preiskaval predmete iz grobnice. Sedaj pa je umrla še žena Carnarvonova, ki je nadaljevala delo svojega amoža. Egiptski narod je prepričan, da so vsi ti ljudje umrli vsled prokletstva, ki je bilo vklesano v Tutankamnovi grobnici nad tistim, ki moti večno spanje egiptskega faraona.

Uho mu je odgriznil

V soboto zvečer, dne 2. t. m. je priredil gostilničar Kolenc v svojih prostorih pri gojenjskem kolodvoru predpustno zabavo, kjer so godli na harmoniko. Ko so se gostje vsled dobre pijače že precej razgrelí, je med dvema nastal prepir in sta se spoprijela.

Enemu je kmalu uspelo svojega popolnoma vinjenega nasprotnika Ivana K. spraviti na tla, kjer mu je dobesedno odgriznil polovico levega ušesa, nato pa pobegnil iz gostilne. Težko poškodovanega K. so morali z rešilnim vozom prepejati v bolnico, storilca so pa, ki je baže vojak, ovadili policiji.

Razgovor dveh prijateljic

»Micka! Bog Te živi! Kako Ti kaj gre?

Kakor je videti se Ti godi dobro, ker si nova. Draga moja Francka, saj veš da nimam ničdar denarja za obleko, ker gre vse za vsakdanje potrebe. To obleko sem si kupila s 3% popustom, ki sem ga dobila pretečeni mesec pri I. delavskem konzumnem društvu od letnega zakupila. Veš, draga Francka, to je kot na tleh pobrano; — cene v Konzumu so enake kot pri najcenejšem trgovcu pri nas, potem pa dobim koncem leta še lepo nagrado za svojo zvestobo.»

— Jojmene, draga Micka, zakaj mi pa nisi tega že prej povedala? Koliko denarja izdam vsak mesec za razno blago, — koliko bi bila že jaz dobila na 3% popustu tekem let!

»Draga Francka! Jaz nisem vedela, da Ti ne poznaš našega že nad 30 let obstoječega I. delavskega konzumnega društva. Jaz dobivam vsako leto od 300 do 500 Din 3% popusta in si nabavim vsako leto najpotrebnejše. Pogledj, tudi Ti lahko pristopiš. Treba ni drugega kot, da se oglasiš v kaki poslovalnici te združuje, podpisuje pristopnico in plaša pristopnino in delež v znesku 30 Din. Treba je pa seve, da kupiš vse špeceriješko kot galanterijsko in manufakturno blago v Konzumu in ga seve takoj plašaš, ali pa prosiš, da Ti dovolijo plačevanje ob mesecu. Te bom že jaz priporočila.

Seve, zanikarnih plačnikov tudi v Konzumu ne potrebujejo. Na svidenje!»

Kako se je vršila bitka na Piavi

»Nedeljska dunajska »Neue Freie Presse« objavlja drugo pismo feldmaršala Borojeviča na svojega prijatelja tajnega svetnika v Bolgari. V tem pismu poroča Borojevič, kako se je v resnici vršila bitka na Piavi. V glavnem pravi: Weckerle in Szurmaj sta obesila žurnalistom — očitvidno na višje povelje — takšne neumnosti, da jih ne bi mogel verjeti nihče. Zato Ti sporočam resnico:

1. Ofenziva proti Italiji je bila zapovedana za 20. maja — očitvidno iz političnih vzrokov. Ta datum ni dokazuje, da v glavnem stanu v Badenu niso imeli niti najmanjšega pojma o dejanskem stanju v armadi. Ta je bila tako ostradana, da so ljudje od slabosti padali pri najobičajnejših vajah. Konji so bili skeletni, artillerija pa se sploh ni mogla premikati. Bilo je obupno. Vse to je bilo opetovano poročano in zahteval sem, da pošljejo nove čete, da se stare v štirih tednih popravijo. Prav tako je bilo na Tirolskem. Okrepljenje pa so bila poslana šele 8. junija, torej en teden pred za 15. junij napovedano ofenzivo.

2. Glavni udarec je bil nameravan iz Tirolske in baš proti angleškim in francoskim divizijam. Ko sem to zvedel, sem se branil z vso silo. Tvegal sem svoj položaj in pisal, »da vendar ne bomo prijeli b'ka za roge«. Vse zastoj! Končno je prišlo do kompromisa, po katerem je glavna sila ostala na Tirolskem, obenem pa je bil zapovedan napad tudi iz Piave. Začetek 15. junija. Predlagal sem tri dni odloža. Conrad je dejal, da ne more odložiti. Značilno je, da se je vrhovno poveljstvo razcepilo. Bilo jih je več: 1. Baden, 2. Waldstätten v Belluno, 3. Arz v dvornem vozu na Tirolskem. 4. Njegovo Veličanstvo pri telefonu v dvornem vlaku. Dne 14. ob 6 je še

Njegovo Veličanstvo po telefonu vprašalo: »Kaj se zgodi jutri?« Odgovoril sem: »Kakor je bilo od vrhovnega armadnega poveljstva zapovedano, se napad izvrši.« — »Dobro, delajte po svoji uvidelnosti, toda na svojo odgovornost,« je odgovoril cesar. Ob 2 ponoči dne 15. sem bil na svojem opazovalšču v Oderzo; ob 3 se je začela bitka, ob 7 zjutraj sem bil čez Piavo. Ob 10 sem imel že 12.000 ujetnikov in sem bil na Montellu. Bil sem zadovoljen.

Pogovor s cesarjem. — Dogodki na Tirolskem.

Opo'dne sem zvedel od 11. armade iz Tirolske, da gre vse dobro in da se prve linije prekrakeče. Ob 11 ponoči me je politični cesar k telefonu in dejal vznemirjen: »Tirolska je premagana. Čete so vse izgubile, kar so pridobile, in vržene nazaj v izhodne položaje.« Bilo mi je, kakor da bi bil zadet od strele. Vseeno sem tolažil cesarja, ki me je v imenu monarhije rotíl, da držim. Dejal sem, da bomo storili, kar je mogoče. Obenem sem brzojavil za podrobne vesti na vrhovno poveljstvo. Nobeneša odgovora. Šele drugi dan sem zvedel od 11. armade resnico. Obenem so se pojavile okrepiteve nasprotnikov, ki so bile 14. še v Veroni. Z avtomobili so jih prepejali. Nasprotnik je bil močnejši od mene.

3. Treba je bilo narediti nov sklep, kajti brez razbremenitve na Tirolskem, je bila moja ofenziva blaznost, ki bi privedla do katastrofe. Zapovedal sem, ne da bi kaj vprašal, da je treba osvojena mestišča za vsako ceno držati, ker sem upal, da bo takoj — dne 17. — Tirolska ideja opuščena in od tam odvišne divizije meni poslana, ali pa se bo na Tirolskem znova začela. To sem javil vrhovnemu armadnemu poveljstvu. Na svoje številne predloge nisem dobil nobenega odgovora.

Boril sem se naprej. Dne 8. sem vsled

lažje obveze prišel v Udine in dobil novčice, da pridem k cesarju v Spillimbergo. Dne 19. sem bil tam in med štirimi očmi po drugo-urnem referatu razložil situacijo. Govoril sem prosto in razvil operacijski plan, ki je bil sprejet. Ko sem še vprašal za prehrano in municijo, mi je dejal Arz, da bo o tem poročal neki polkovnik. Ker ne on niti Waldstätten nista o tem nič vedela. Med tem je že Diaz zbral čete iz Tirolske, tako da sem stal s 17 divizijami proti 30. Šilil sem k odločitvi — zastoj. Popoldne se mi je sporočilo, da sme vsled pomanjkarja municije vsak top porabiti na dan le 4.9 strela in da je armada samo do 15. založena s hrano. Torej brez obrambe. Splošna konsternacija. Šilil sem k odločitvi, toda zopet ni bilo nobenega uspeha. V noči na 20. — štirje dragoceni dnevi so bili izgubljeni, nasprotnik je narasel na 33 divizij, jaz pa sem imel težke zgube — sem preudarjal, kaj naj storim. Predlagal sem, da se ofenziva vsled izčrpanosti čet pri Trevisu opusti, ker je sovražnik vedno močnejši, jaz vedno slabši in imam za hrbtno nevarno vodo ter je vsled tega vsak hip katastrofa mogoča. Zato predlagam, da gre vojska nazaj na vzhodni breg Piave. 12 ur pozneje je prišlo tozadevno povelje. Izpraznitve sovražnik ni zapazil in je bila to najtežja naloga, ki sem jo v vojni izpeljal. Ne Piava, temveč brezmejna lahkomiselnost in površnost vrhovne komande je bila kriva opustitve ofenzive. Njegovo Veličanstvo postaja vedno bolj avtekrat, ker nima v svoji okolici nobenega moža. Nima nobene skušnje in nima nobenega z izkušnjami, ker njegova okolica pravi na vse: da in amen. Ne bom se mešal več v to stvar, ker je imam zadosti. Conrad je vso stvar predlagal, ker je bila to njegova fiksna ideja, na kateri je trpel že v miru, ki se mu je ponesrečila l. 1916., ne da bi postal pametnejši.»

